

SMITTEVERN-NYTT

FAGLIG FORUM FOR HELSESYKEPLEIERE SOM ARBEIDER MED SMITTEVERN

Årgang 20, nummer 4

Desember 2022

ÅRETS SMITTEVERNER 2022

Jeg vil takke Norsk forum for smittevern i helsetjenesten for tildelingen av Årets smitteverner 2022 og Helseetaten i Oslo kommune som nominerte meg til prisen. Det er første gang prisen har blitt gitt til en ansatt i kommunehelsetjenesten og første gang til en helsesykepleier. Jeg er svært takknemlig og beæret for tildelingen. Fra nominasjonen: «Koronapandemien har vist oss at smittevern i kommunehelsetjenesten har vært et glemt område og er vel så viktig som smittevern på sykehus. De fleste innbyggere var ikke innlagt på sykehus, men ble fulgt opp i primærhelsetjenesten.»

www.smittevernforum.no

FEM RASKE SPØRSMÅL OM APEKOPPER

Monkeypox: 5 Question Quiz

Are you up to date on the monkeypox outbreak, including key recent findings, common symptoms, and vaccination guidance? Test your knowledge with this quick quiz.

[Take Quiz Now >](#)

Hva vet du om apekopper? Ta Medscape testen [her](#)

COVID-19 OG SESONGINFLUENSAVAKSINE

Pfizer og BioNTech har inisjert fase 1 studie for en enkelt-dose mRNA-basert kombinasjonsvaksine kandidat for influensa og COVID-19. Studien vil bli utført i USA, og forskere planlegger å melde inn 180 frivillige i alderen 18 til 64 år. Studiedeltakere vil bli fulgt i seks måneder.

"Ved å kombinere begge indikasjonene i én vaksinetilnærming, tar vi sikte på å gi individer en effektiv måte å motta immunisering mot to alvorlige luftveissykdommer med utviklende virus som krever vaksinetilpasning." Kilde: [Pfizer](#)

FREM GANG MOT UTRYDDELSE AV POLIO

Pakistan rapporterte et enkelt tilfelle av polio assosiert med vill poliovirus type 1 (WPV1) i 2021, men rapporterte 14 tilfeller mellom 1. april og 31. juli 2022. Afghanskstan og Pakistan er de eneste landene hvor endemisk overføring av WPV1 aldri har blitt avbrutt. Kilde: [WHO, WER 2002 97, 525-536](#)

I dette nummeret:

1. Årets smitteverner 2022, Apekopper, Covid-19&Influensavaksine, Polio i Pakistan, Barnevaksinasjon i verden, RSV,
2. Influensa under covid-pandemi, Hiv blant migranter, Dengue

DEKNING BARNEVAKSINASJONEN I VERDEN

Siden starten av covid-19-pandemien i 2020, har vaksinasjonsraten for barn gått ned, noe som har satt millioner av flere barn i fare for vaksineforebyggende sykdommer globalt. Globale estimater på dekning med 3 doser difteri, vaksine som inneholder stivkrampe og kikhoste (DTPcv3) gikk ned fra et gjennomsnitt på 86 % i løpet av 2015–2019 til 83 % i 2020 og 81 % i 2021. På verdensbasis i 2021, 25,0 millioner spedbarn (19 % av målbefolkningen) ble ikke vaksinert med DTPcv3, 2,1 millioner mer enn i 2020 og 5,9 millioner mer enn i 2019. I 2021 ble det antall spedbarn som ikke hadde fått enhver DTPcv-dose innen 12 måneders alder ("nulldosebarn") var 37 % høyere enn i 2019 (18,2 millioner mot 13,3 millioner). Dekning med første dose av meslingerholdig vaksine (MCV1) redusert fra et gjennomsnitt på 85 % i løpet av 2015–2019 til 84 % i 2020 og 81 % i 2021. Dette er de laveste dekningsnivåene med DTPcv3 og MCV1 siden 2008. Globalt deknings-estimatene var også lavere i 2021 enn i 2020 og 2019 for basill Calmette-Guérin vaksine (BCG) samt for den fullførte serien av Haemophilus influenzae type b-vaksine (Hib), hepatitis B-vaksine (HepB), poliovaksine (Pol) og vaksine som inneholder røde hunder (RCV). WHO oppfordrer land til å iverksette tiltak for å styrke vaksinasjonstjenester ved rutine vaksineringsen av barn.

Kilde: [WHO; WER 2022 97, 567-574](#)

NY RSV-VAKSINE FOR MARTERNELL BRUK

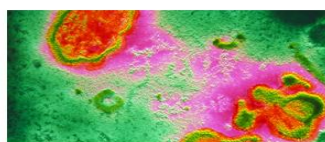
Pfizer har utviklet en RSV-vaksine for gravide. Vaksinen gitt under graviditet vil beskytte spedbarnet fra å utvikle alvorlige symptomer i løpet av de første seks månedene etter fødselen – som er et kritisk sårbarhetsvindu. RSV er en vanlig luftveissykdom, og de fleste opplever det som vanlige forkjølelseslignende symptomer. Men hos små spedbarn, hvis luftveier er mindre, kan viruset være livstruende - og det er den viktigste årsaken til sykehusinnleggelse for babyer. Kilde: [The Washington Post, 1. november 2022](#)

FEM RASKE SPØRSMÅL OM RSV - Ta testen [her](#)

Fast Five Quiz

Medscape

Respiratory Syncytial Virus (RSV): 5 Question Quiz

Given concerns about RSV during the ongoing COVID pandemic, knowledge of key clinical aspects is crucial. How much do you know about this infection? Test yourself with this quick quiz.

[Take Quiz Now >](#)

AKTUELL NETTSTEDER

- Folkehelseinstituttet www.fhi.no
- NSF's landsgruppen av helsesykepleiere www.sykepleierforbundet.no
- The International Union Against Tuberculosis and Lung Disease (The Union) www.theunion.org
- WHO's disease outbreak news www.who.int/csr/don/en/
- The International Society of Travel Medicine (ISTM) www.istm.org
- FIRM Norge <https://firmnorge.org/>
- Norsk forum for smittevern i helsetjenesten www.smittevernforum.no

AKTIVITETSKALENDER 2023

SMITTEVERN

- Uke 42 oktober 2023, Gardermoen Arr. Smittevernforum

REISEMEDISIN / VAKSINASJON

- 21. - 25. mai 2023 ISTM18, Basel, Sveits, Arr. ISTM, paamelding fra september
- 15. – 16. september 2023 FIRM, Bergen Arr. FIRM Norge

TUBERKULOSE

- 24. mars 2023 TB-dagen digital ½ dags konferanse Arr. FHI

MIGRASJONSHELSE

- 27. – 28. mars 2023 ICMH konferanse, Alger, Algerie. Arr. ICMH

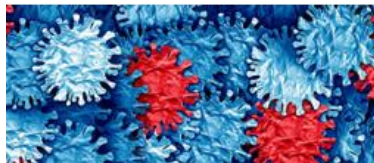
Faglig forum for helsesykepleiere som arbeider med smittevern

Ønsker du å få tilsendt Smittevern-nytt? Send en e-post til redaktøren:

mone.kildal@bga.oslo.kommune.no

FEM RASKE SPØRSMÅL INFLUENZA OG COVID-19

Influenza During the COVID-19 Pandemic: 5 Question Quiz

Do you know key clinical considerations for dealing with flu season during the ongoing pandemic? Test yourself with this brief quiz.

Kjenner du til viktige kliniske hensyn for å håndtere influensa-sesongen under den pågående pandemien? Ta testen [her](#)

UKJENT KUNNSKAP OM MIGRANTER MED HIV

[Verdens Aidsdag ble markert 1. desember i Oslo](#) med kronprinsesse Mette Marit til stede. Vi har hatt liten fokus på hiv og aids de siste årene i Norge grunnet lave smittetall og god behandling. Dette fører til generell manglende kunnskaper i befolkningen og blant helsepersonell. [En svensk undersøkelse](#) viser at nesten 40 % av den svenske befolkningen ikke kjenner til at behandlet hiv-infeksjon ikke overfører hiv viruset ved sex. I år vil hiv-statistikken på nysmittede i Norge være høyere enn på mange år grunnet mange hiv-positive flyktninger. Internasjonal forskning viser at stigma rundt HIV og rasisme forårsaker høyere grad av psykisk sykdom og sårbarhet. Folkehelsemyndighetene i Sverige har intervjuet 20 migranter med hiv fra 14 ulike land og resultatet er at de fleste utfordringene migranter som lever med hiv står overfor er knyttet til deres status som migranter i stedet for deres hiv-status. Les intervjustudiet [her](#)

DENGUEFEBER OG CHIKUNGUNYA FOREKOMST

Ifølge WHO har forekomsten av dengue økt betraktelig de siste tiårene. Denguefeber er nå endemisk i mer enn 100 land i Afrika, Amerika, det østlige Middelhavet, Sørøst-Asia og det vestlige Stillehavet. Asia bærer rundt 70 % av den globale byrden av dengue. Det er ingen spesifikk behandling for dengue. Så langt har bare én dengue-vaksine CYD-TDV blitt lisensiert for bruk. Den er for tiden i bruk i rundt 20 land globalt. Det er flere kandidat-vaksiner i forskjellige utviklingsstadier, noen er for tiden i forskjellige stadier av kliniske studier. Flere utfordringer har blitt møtt i utviklingen av vaksinene, noen av disse inkluderer naturen til viruset i seg selv som har fire serotyper og immunresponsen til vaksinen.

Chikungunya er en virussykdom forårsaket av Chikungunya-viruset (CHIKV), et Togaviridae-virus, og overføres av Aedes-mygg. Kliniske symptomer inkluderer akutt feber, svekkende ledd- og muskelsmerter, hodepine, kvalme og utslett, som potensielt kan utvikle seg til langvarige alvorlige helsesvikt. Chikungunya-virus forårsaker klinisk sykdom hos 72 – 92 % av infiserte mennesker rundt 4 til 7 dager etter et infisert myggstikk. Komplikasjoner som følge av sykdommen inkluderer visuelle, nevrologiske, hjerte- og gastrointestinale manifestasjoner; dødsfall er rapportert hos eldre personer med høyere risiko. Chikungunya-utbrudd er rapportert i Asia, Afrika, Amerika og nylig i Europa. Både den medisinske og økonomiske byrden forventes å vokse etter hvert som CHIKV primære myggvektorer fortsetter sin geografiske spredning. Selv om det er noen kandidatvaksiner i kliniske studier, er ingen lisensiert. Derfor vil chikungunya fortsatt være en stor trussel mot folkehelsen.